

Автор: Мария Младенова

Рубрика: Отзиви

Публикувана: бр. 4, август 2018

Първият любопитен факт е, че още първата публикация на младата специалистка в отдел „Славянски и чуждестранни ръкописи“ се появява само след тригодишен професионален опит.

Очевидно желанието ѝ да работи със словото и за словото е било твърде силно, което тя заявява със статия, посветена на рилския монах Спиридон (№ 1, 1978), който е един от ревностните преписвачи на ръкописни книги и разпространител на славянска книжнина; един от известните представители на Рилската книжовна школа.

Темата на първата публикация подсказва, че вниманието на младата изследователка е силно привлечено от дейността на Рилската книжовна школа, чиито най-ярки представители са Неофит Рилски, Владислав Граматик, Димитър Кантакузин, Мърдарий Рилски, Неофит Брадати и др.

Вторият съществен факт, че дейността на Рилската книжовна школа и нейните книжовници се превръщат в трайно изследователско поле за Боряна Христова, поради което през 1983 г. тя защитава с успех първата си дисертация, чиято тема е „Рилският книжовен център през XV век: палеографско и литературно-историческо изследване“ (№ 12). Убедена съм, че немалка роля за големия успех на дисертационния труд има и научният ръководител проф. Божидар Райков. Рецензентите проф. Иван Дуйчев и проф. Куйо Куев – известни медиевисти и старобългаристи, дават висока оценка на изследването и солидните му научни приноси.

За Рилската книжовна школа и Владислав Граматик – един от най-големите и талантиливи южнославянски писатели, високообразован книжовник, даровит разказвач с разностранни научно-литературни интереси, работил през XV век, вещ съставител на сборници, преводач, преписвач и калиграф, Боряна Христова пише с любов и задълбочени познания.

Третият впечатляващ факт е, че книжовността на XV век остава и досега фокус на изследователските търсения на проф. Христова. Владислав Граматик и делото му стават обекти на втория докторат на Боряна Христова: „Владислав Граматик: дисертация“ – труд, който и до днес остава най-солидното изследване, посветено на неговата личност (№ 68, 1996).

През същата година се появява и „Опис на ръкописите на Владислав Граматик“ (№ 69, 1996) – труд, в който са включени новобългарски превод на Посланието на Владислав Граматик до Димитър Кантакузин и Рилската повест на Владислав Граматик за пренасянето на мощите на св. Иван Рилски от Търново в Рила.

Боряна Христова е сред най-добрите познавачи на книжовните богатства, съдържащи се във фонда на Библиотеката на Рилския манастир, на проучването на която посвещава много време и знания (№ 15, 1983; № 90, 2000), за да разкрие за читателите си същността на редките и ценни книги, съдържащи се в това наше хилядолетно духовно средище.

От тази тема в изследванията на проф. Христова става ясно, че тя много рано усеща, че да се познават случилите се по-рано в този свят дела на книжовниците, живели много преди нас, е не само много интересно и полезно, но е и твърде потребно за историята на книжовната и духовната ни култура...

Цялата статия можете да прочете,

ако се абонирате за печатното или електронното издание на [списание ББИА](#)
[онлайн](#) !